

Előfizetési árak:

Egy évre 10.— Ft
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50 —
Egy hóra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiacz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos postát
soronként 5 krajával
számoltatnak.

Az osztrák-magyar bank 1896-ban.

— Különös tekintettel a debreczeni bankfiókra. —

(G. G.) Tegnap számunkban már röviden beszámoltunk a bankfiók múlt évi működésének fényes eredményéről, hadd álljanak itt annak kiegészítéséül még a következő részletek.

Az összforgalom tekintetében, közvetlen a magyar főintézet után álló hely 19 millió frtnyi váltókat számított le, s ezen tárczája az év végén 3.8 millió frtban áll; s ez az összeg egy félszáz ezer frt hián mind helyi váltó, min helybeli hitelművellet eredménye. A váltó tárcza az év folyamán többször s jelentékenyen meghaladta a 4 milliót; s e tekintetben e fiók az összes magyar fiók felett messze felette áll.

A fiók igen nagy forgalmának karakteristikonja a giró átutalások 90 millióra rugó összetétele; itt tükröződik vissza, a fenti tételekkel együtt az a hatalmas szolgáltatás, a melylyel a jegybank a localis érdekeket szolgálja, e jelentékeny forgalomból hátramaradt egyéb fiókok forgalmához képest az az összeg, mely a giró forgalom igénybevételének nem számlatulajdonosok részéről való igénybevételét tanúsítja; de mit kívánunk a nagy közönségtől, mikor még pénzintézeteink sem tudják a giró-forgalom felhasználásának igazi módját?

Hogy városunk nem az értékpapírbirtokosok városa, azt onnan is láthatjuk, hogy a lombard üzletet mindössze 260 ezer forintnyi összegig vették

igénybe, mely a pozsonyi fél milliós és az aradi 335 ezer forintos tétel mellett csekély. Ennek oka az a sajátos idegenkedés az értékpapiroktól, — a melyek vásárlása pedig a mai gazdasági viszonyok mellett jóval biztosabb és nyugalmasabb befektetés, s ami nagyobb részben az ez iránybani tájékozatlanság és a kamatláb iránti érzékhiányban leli magyarázatát. Ha még hozzátesszük ezekhez, hogy a fiók a fenti forgalom mellett 117 ezer forint tiszta eredményt produkál, költség címén pedig 62 ezer forintot visel (mely összegben azonban a főintézetnek a fiókokra repartírozott költségei is bennfoglaltatnak) nagy vázlatban megrajzoltuk k pént a helyi fiók múlt évi nagyarányú működésének.

A mi az egész nagy gépet illeti, az agráriusok hangoztatta vádakra a bank ellen, hogy ez az ő érdekeiket nem szolgálja, szabad legyen megemlíteni, hogy a j-lzálog kölcsönök 136 millió állományából 112 milliócska Magyarországra van kikölcsönözve, s ebből 88 millió tisztán földbirtokokra esik.

A fiókok közül négy osztrák s egy magyar (m.-szigeti) veszteséget mutat fel: az utóbbi nyilván azért, mert rövid fennállása egyáltalán nem adott módot, hogy az üzem költségeit fedezze; az osztrák fiókok között van olyan, mely e veszteséget állandóan felmutatja, melynek fentartását tehát tisztán pénzügy politikai tekintetek teszik kötelezővé.

A bank ez évi összes leszámítolása 1200 millió forintnyi óriási összegre rug.

melyből összesen 25 ezer forintnyi váltó maradt kiegyenlített, mely összeg leiratott; ez egyértelmű azzal, hogy minden 100000 frtból két frt veszett el, ez, valamint a leszámítolás alól elutasított váltók összegének jelentékeny tétele (66 ezer db. 42 millió frt. értékben) tájékozás nyújt a bank informativ szolgáltatásnak befejezett voltáról.

A bank folyó évi össznyeresége, mely a váltóleszámitolási üzletben bekövetkezett visszaesés miatt majdnem egy fél millióval marad a múlt évi mögött, 11 milliót tesz ki; az osztalék tétele azonban 7.23%, az európai jegybankok osztalékához képest még mindig igen jelentékeny.

Legyen még felemlítve, hogy a bankjegyek a törvényben előirt 40% helyett 68 százalék volt érczel; — a bankszerű fedezet pedig, abszolút számszámokban szólva 14 millióval tullefedezve: ezzel a nagy számokkal nagy vonásokban végeztünk.

A bank a valuta szabályozás felé óriási lépést tett; aranykészletét 72 millióval növelte, míg ezüstkészletét majdnem egy millióval sikerült csökkentenie, ezzel s az állam jegyek fokozatos bevonásával természetesen a jegy kibocsátás s ennek költsége növekedik.

S mindezek után mi debreczeniek büszkéek lehetünk a fiókunk által elért eredményekre, a mi a közgazdasági életnek rendkívül élénk lüktetéséről tesz tanúságot s őszintén gratulálhatunk fiókunknak az elért fényes eredményekhez.

TÁRGA.

Képek a gyermekszobából.

— Irta és a Csokonai-kör 1897. január 22-én tartott ülésén felolvasta: dr. Szántó Sámuel. —

(Folytatás)

Vannak megint szülők, akik a szellemi tehetségek fejlesztésére fordítják a főgondot A 3-4 éves kis legénykének már előadásokat tart az apa, apróra magyarázgat mindent és a kis gyermek okos szemével bámul, hallgatva az ismeretlen fogalmakat. Így keletkeznek az okoskodó gyermekek, a kiknek minden parancsra van valami ellenvetésük. A szellemi tehetségek bizonyos sorrendben, egymásután fejlődnek, az érzékek után fejlődik az értelem. A ki az értelmet idő előtt akarja fejleszteni, a ki a gyermekkel nem korához mérten beszél, elhibázza a természet sorrendjét. Sohasem szerettem a csodagyermeket, sohasem láttam szívesen, ha gyermekek a nagyok beszédjét, magaviseletét utánozzák.

De legnagyobb hibába esnek azon szülők, a kik az értelmi nevelés közben, megfélekednek az erkölcsi nevelésről. Ott van a kis aranyos, észtehetsége napról napra nő, mindent esacsog, mindent megfigyel és kitűnően ért minden nevelés-séghez. Majd agyoncsokolják érte.

A család nagy hahótája között üti anyját, köpdösi testvéreit, a legnagyobb bravúrral sajátítja el a legilletlenebb kifejezéseket — már káromkodni is tud és mindezt a nénik és bácsik nagy társaságában, általános mulatsággul kell bemutatnia.

Mit szóljunk még ama zsarnokoskodó erőszakos apró emberekről, kiket sohasem tanítottak arra, hogy az akaratokon kívül más akarat is létezik, a kik megszokták, hogy ama kis világnak, melynek család a neve, ők középpontjai. Így nevelődnek az önfejű, makaes gyermekek a kik felnőtt korukban szülőiknek annyi bánatot okoznak.

Ismételjük a testi, szellemi és erkölcsi nevelésnek együttesen kell megindulnia és párhuzamosan kell haladnia.

„Hogy a test, lelkének szót fogad hahason izmosságra, erőre van szüksége gyarló test a lelket is gyengíti.“ Ez a helyes tétel, melyet a sokat gunyolt és még többektől félreértett Rousseau Emiljében nevelésének alapul felállit. De ezzel egyidejűleg megindul a lélek képződése. Legelőbb az érzékek fejlődnek, a gyermek első tapasztalatait tehát az érzékekre hatnak. Öröm és fájdalom az értelem első nyilvánulása, a mosolygás és sírás a gyermek első beszéde. Azután következik az értelem a maga különböző fokaival. Az első képzetek és fogalmak után, melyekkel a beszélés megindul fej-

lődik a gondolkodás, az emlékezés, stb. lelki erők.

De már a szellemi nevelés első fokánál kezdődik az erkölcsi nevelés. Az erkölcsi nevelés alapja: szoktatás az engedelmességre. A legtöbb bajt az engedetlen gyermek okozza és csodálatos, hogy a legtöbb panasz mégis ez irányban hangzik. Pedig a gyermeket engedelmességre szoktatni a legkönnyebb feladat — ha a gyermekkel való bánáshoz értünk. Milyen sajátos, hogy egy és ugyanazon gyermek néha a szülők egyikének szó nélkül engedelmeskedik, míg a másikkal szemben folytonosan makaeszkodik. Ez épen legnagyobb bizonyítéka, hogy nem a gyermekben, hanem a szülőben a hiba.

Hiszen általánosan ismert alapelv, hogy a mit a gyermeknek egyszer parancsoltunk, azt tőle teljes következetességgel meg is követeljük és a mit megtiltottunk azt többé meg ne engedjük. Ezt minden szülő tudja és mégis mily nehezen tud következetes maradni. De nem ebben rejlik a főhiba, hanem inkább abban, hogy a szülők nem ügyelnek arra, miként kell parancsolni és nem gondolják meg azt, hogy mit tiltottak meg. Ép oly hiba az elnézés, mint a folytonos parancsolgatás. E parancs legyen rövid és határozott, a gyermekkel való perelés nemesak fölösleges, de határozottan káros azt ellentmondásra ingerelni. Így keletkeznek a feleselő gyerekek.

Politikai hir.

Jókai a főrendiházban.

A hivatalos lap mai száma közli a következő királyi kéziratot:

A főrendiház szervezetének módosításáról szóló 1885. évi VII. t.-ezikk 5. §-a alapján magyar minisztertanácsom előterjesztésére dr. Jókai Mórt élethossziglan a főrendiház tagjává ki-nevezem.

Kelt Bécsben, 1897. évi január hó 23-án.

Ferencz József s. k.

B. Bánffy s. k.

Külföld.

Az osztrák választási mozgalmak.

Ő felsége a föloszlatott osztrák képviselőház elnökségét hosszabb kihallgatáson fogadta. — A küldöttség szónoka *Chlumetzky*, volt Házelnök utalt a föloszlatott Ház tevékenységére és azon reményének adott kifejezést, hogy az osztrák képviselőház megfelelt az uralkodó jóindulata intenzióinak. A császár köszönetével egyetemben megelégedésének adott kifejezést azon hazafias határozat fölött, melyet a képviselőház ülésének bezárta előtt hozott. Csak most, a képviselőház föloszlatása után látja igazán az uralkodó, hogy ez a parlament mennyi eredményes munkát végzett. Nehéz küzdelmek ugyan ezuttal is voltak, de az osztrák eszme talaján a pártok mindig találkoztak.

A képviselőház ülése.

Budapest, január 26.

A költségvetés harmadik hetének legelső napján a t. Ház eljutott végre a belügyi tárczáig. Gajári Ödön előadó ajánlotta elfogadásra, miután előbb a belügyi kormányzatról rajzolt hü képet. A költségvetéssel kapcsolatban elfogadásra ajánlotta a belügyminiszter jelentését az anyakönyvekről, azon

kívül pedig javasolta, hogy a főváros kérvényét, mely a budapesti rendőrség kvótájának a főváros javára leendő megváltoztatását sürgeti, adják ki a belügyminiszternek.

Az általános helyesléssel fogadott bevezető után Eötvös Károly tört ki a közigazgatás államosítása ellen, a mely szerinte az állam nemzeti intézményeinek megvédését veszélyezteti. Természetesen a főispáni intézmény mellett ezuttal sem tudott elmenni szóltalanul. A konkluzió nyilvánvaló volt: a költségvetést nem fogadta el.

Utánna a közigazgatásnak egyik kiváló harszósa, Török Bertalan szólott. Élénk figyelemmel hallgatták s ez a figyelem nem irányult méltatlan felé. A belügyi kormányzathoz nagy tudással szólott s egy és másra pontos diagnózist állapított meg. A Házat először azzal lepte meg, a mit a választói jogról mondott. Utalt arra, a mit eddig kívánt ebben a tekintetben az ellenzék s konstataulta, hogy a magyarul írni és olvasni tudás mellett nem hogy kiterjesztenék, de sőt ellenkezőleg a választási jogot a leghatározottabban megszorítanák.

Sok figyelemreméltót mondott a közegészségügyi állapotokról, amelyekben szerinte is sok korrigálás sürgős s hogy hathatós legyen, szükséges volna az államosítástól függetlenül és azt megelőzőleg megejteni.

A közigazgatás reformjával szemben kifejezést adott annak a biztos reményének, hogy épen Perczel Dezső kormánya alatt biztosak lehetünk, a megyei autonomia teljes respektálásáról és hogy az államosítás csak abban a szellemben fog megtörténni, a mint épen a közigazgatás érdeke kívánja.

A jobboldal zajos helyesléssel fogadta a nyomatékos beszédet s Török Bertalant szép sikeréért számosan meggratulálták.

Majd Lepsényi páter prédikált megint s nem egyszer keltett hangos derűtséget — a jobbfele soraiban.

Tallian Béla volt a mai ülés utolsó szónoka. Minden polémiát kerülve, csak magáról az érdemről szólva, azokat a nagyhorderejű feladatokat méltányolta, melyek a közeljövő problémái. A közigazgatást vette szakértő bonczolás alá, ezt megelőzőleg azonban

a közigazgatási tisztviselők általánosságban való divatos támadását kifogásolta, a mi legfőlebb csak arra alkalmas, hogy a tisztviselők munkaködvét lelohaszssa és hogy az ifjúság kedvét egyszer és mindenkorra elvegye a közigazgatási pályától.

Ami a közigazgatás reformját illeti, első sorban a tisztviselők anyagi helyzetének javítását tartja szükségesnek. Párhuzamot vont Ausztria tisztviselőinek és a mieinknek helyzete között s már ebből az összehasonlításból is nagyon hátrányosnak derül ki a mi tisztviselőink sorsa. Ezt javítani kell. De ezzel kapcsolatban javítani kell magát a közigazgatási szervezetet is, amelyben találkozunk egy és más visszassággal. A belkormányzat érdeke parancsolja e bajok megszüntetését, s az orvoslást, erősen hiszi, a közigazgatás reformja meghozza.

Végül a hazai agrárszocializmusról szólott. Legutóbb előkelő pozícióból volt alkalma ezt a mozgalmat figyelemmel kísérni s a Ház előtt föltárta egész mivoltában. A Ház figyelemmel hallgatta s rendkívül tanulmányos beszédét zajosan helyeselte.

Az egyesült államok új elnökéről.

A „Debreczeni Ellenőr” számára írta:

Harsányi Sándor, ev. ref. lelkész.

Cleveland, január 4.

Az idegenre nézve, ki még nem élte magát egészen belé az amerikai viszonyokba, alig van egy-egy érdekesebb látványosság, mint a minőt nyújt a négy évenként megújuló elnökválasztási mozgalom. A beszélni kezdő csecsemőtől fel a meghajlott hátu agdig mindenki éljenez, vagy abezugo! Indifferens senki sem lehet. A lázas élet, a politika árja magával ragad szegényt és gazdagot, kik egy pár napra teljesen feledik az őket máskülönbben elválasztó társadalmi ürt s egyekké lesznek a politikai elvek vallásában, az érzelmek a sympathia közösségében. A templomok hívó közönsége nem annyira

A földolog, hogy a gyermeknek nem minden kívánságát teljesítjük és korán hozzá szoktatjuk, hogy akaratát a szülők, vagy nagyobbak akarátanak alá is tudja rendelni. Minél inkább teljesítjük a gyermekek kívánságait, annál többet fognak kívánni és a gyermek természetében van, hogy mindent akar, a mit lát. Igaza van Rousseau-nak, a midőn azt mondja: Tudjátok-e melyik a legbiztosabb szer, hogy gyermekeitek szerencsétlenekké tegyék? Az, hogy mindent megadjatok neki, a mit kíván?

De nem folytatom tovább, hiszen az egész neveléstant kellene ismételnem és olyat kellene elmondanom, a mit neveléstani kézi könyveink eléggé bőven és behatóan tárgyalnak. Csak becses figyelmöket kívántam erre föl hívni, és most áttérek felolvasásom második részére, reá mutatok azon tényezőkre, melyekkel a nevelésnek számolnia kell.

Az ember legkitünőbb mestere a nagy természet. Minden része, minden atomja a legbámulatósabb pontossággal végzi funkcióját és mi sem bizonyítja inkább a bölcs alkotást az Isteni gondviselést, mint az, hogy ninesen oly szerve, oly részecskéje eme nagy, mindent felölelő gépezetnek, melynek bölcs rendeltetése ne volna. Kísérjük figyelemmel a növény fejlődését, nézzük mikép fakadnak, mikép erősödnek, mikép jutnak rendelte-

tésük fokáig és nagyjában megkapjuk az emberi fejlődés képét. Három fő tényezőtől függ a növényi élet, ha ezek egyike is hiányzik az élet megszűnik. Ezen három tényező az anyaföldet nem számítva a nedvesség, a melegség és a levegő. A nedvesség adja az életet; a növény gyökereinek apró rostjai, vékony száalai a föld mélyéből vonják magukhoz az életerőt az élethez szükséges nedveket. A melegség előmozdítja fejlődésüket, a levegő, a növények lélegzése által a növényhez szükséges anyageserét teszi lehetővé.

Ezen három tényező működik az emberi fejlődésben is; csak hogy más elnevezés alatt. Az első életnedveket, az életerőt maga a természet adja. Ezek a gyermekek veleszületett testi és szellemi erői, hajlamai, melyek mintegy elsajátíthatlan tulajdonai. Ebben gyökeredzik egyénisége. De a természet adta hajlamok, a lelki tehetségek csiráinak kifejtésére, a hajlamoknak, az életerőnek helyes irányban való vezetésére szükséges a melegség és ez az embernél — a nevelés. Azonban a legtokéletesebb nevelés is egyoldalú, félszeg volna, ha az mintegy a világtól elzárva történik, szükséges a levegő, a környezet, a külvilág, az egész természet és annak hatása, hogy a hajlamok és tehetségek sokoldalúan, hogy a lelki tulajdonságok egészséges, egyenletes irányban fejlődhessenek.

Nézzük e három tényezőt egyenként és hatásukat az ember fejlődésére.

Az első a természet, mely mint a mesebeli tündér a gyermek bölcsőjénél megjelenik, hogy a leendő emberben a jó vagy rossz tulajdonságok, lelkierők csiráit elhíntse. Nem fogadhatjuk ma már el Rousseau egyoldalú naturalizmusát, a ki azt állítja: „Minden jó, a mi az anyatermesztet mihelyéből kikerül, minden elfajul az emberi kezek között.” A tudomány bebizonyította, hogy a gyermek születésénél már magában hordja igen sok jó, de igen sok rossz-nak is csiráit, ma már az átöröklés tényét többé tagadni nem lehet.

A magyar tudományos akadémia nagyon hasznos szolgálatot tett a magyar közönségnek, a midőn épen most ültette át nyelvünkre Ribót, a nagy francia bölcsésznek egyik legkiválóbb munkáját „A lelki átöröklés”-t.

Az átöröklés — mondja Ribót — az a biológiai törvény, melynél fogva minden élő lény arra törekszik, hogy magát utódaiban ismétlje, ez a fajra nézve ugyanaz, a mi a személy azonosság az egyesekre nézve. Az örökös változások közt ez képez maradandó alapot — általa folytonosan ismétli és utánozza magát a természet. Ezen általános tétel, ha nem is oly matematikai pontossággal, észlelhető az embernél is.

Az orvosi tudomány régen tisztában

ajtataskodni, mint inkább lelkésze politikai pártállásának megnyilatkozását hallgatni jár a templomba.

A színházak publicuma lesi az alkalmat, hogy a játszó művészek egyike mikor ejt el valami gyöngéd ezélszt a jelöltek egyikére vagy másikára, a mikor aztán egyszerre fülsiketítő zajban vegyül össze a hurrá és az abezugolást jelentő füttyölés. Városokban, községekben a közterek munkátlán, de azért szavazó polgárok légióitól vannak megszállva, kik odaadó figyelemmel hallgatják a nagyszámu demagógok kortes beszédeit.

Ez idén különösen szokatlan élénk elnökválasztási mozgalmaknak lehettünk tanúi. Bryan, a fölkapott népszónok, kinek karrierjét néhány hóval ezelőtt senki sem becsülte volna évi 1500 dollár jövedelmnél többre, s Mac Kinley, kinek személyes tulajdonságai a kiválóságnak messze mögötte állanak, ellenben változó manipulációi mindenki előtt ismeretesek, mint az ezüst és arany párt, a szabad és véd vám embereinek képviselői állottak egymással szemben.

Abban a szerencés helyzetben vagyok, hogy nemesak közvetlen közelből hallottam a két küzdő elnökjelöltet beszélni, hanem magát M. Kinleyt alkalmam nyíltott a nála tisztelegni járt 3000 magyarral egyetemben személyesen föl is keresni és neki bemutatni.

Azóta is kétszer volt már Clevelandban, mely város a választási időszakban természetes központját képezte a mozgalmaknak, lévén épen olyan távolságra az egyik főkortos tanyától New Yorktól, mint a másiktól, Chikágótól. Hallottam M. Kinleyt többször is szónokolni, sőt rövid 8-10 perczig beszélgettem is vele, amely körülmény egyéb iránt nem is megy valami nagy megtiszteltetés számba, mert Amerikában ninesen olyan nagy ur, ki szegénynek tartaná elfogadni a legszeg-

nyebb munkás embert. M. Kinley határozottan egy jellemzilárd egyéniség benyomását hagyja maga után az emberben nekem legalább úgy tetszett, mintha egy Barossal kombinált Wekerle állana előttem.

Pedig ő egy valóságos báb, egy politikai játék eszköz pártja kezében, melynek feje a sokszoros milliomos Mac Hanna. Ez utóbbi intézte a választások költséges hadjáratát Bryan ellen, adta a pénzt, szervezte a pro és kontra demonstrációkat s mint a végeredmény mutatta nem hiába.

Sikerült neki hallatlan megvesztegetések útján a közvéleményt megváltoztatni a M. Kinley javára, ki nemhogy az elnöki teendőik végzésére megfelelő kvalifikációval bírna, de ügyvédi oklevelét is csak többszöri kísérlet után tudta megszerezni, a magasabb politikában teljesen járatlan, államférfiu eszélyességnek, diplomatiiai tapintatnak teljesen híjjával van.

Az amerikai sajtó elfogulatlan részének legalább ez a véleménye ő róla. Mac Kinleyt csak eszköznek, még pedig könnyen felhasználható eszköznek tekintik kizárólag dus gazdag gyárosokból álló pártemberei. Közepes tehetségnek tartják, ki valamire való politikai hivatottsággal, vagy csak a köztársadalmi élet terén szerzett legesekélyesebb nymbusszal is nem dicselkedhetik. A yanke szemében azonban van egy kiváló tulajdonsága, melylyel könnyű volt maga iránt hangolni a közvéleményt. Mac Kinley t. i. határtalan sovíniszta érzelmű.

Programjának sarkalatos pontja a védvám és ennek a bizonyosága. Az E. Államokban élő millió és millió munkás az ő politikai irányától várja az amerikai ipar, kereskedelem és közgazdasági élet föllendülését. Két hónap mulva ő előtte megnyílnak a washingtoni fehér ház kapui s valószínű, hogy az ő uralkodásának acrája azzal a ténynyel veendi kezdetét,

hogy leteszi a senatus asztalára a védvámra vonatkozó törvényjavaslatot.

Nem érdektelen megismerkednünk az új elnök családi otthonával sem, melynél megelégedettebb, csendesebb és boldogabb otthon ez idő szerint nincs az Atlanti és Csendes tenger között.

Minden amerikai polgár tudja, hogy Mac Kinley példás családi életet él. Neje Mrs Anna, a ki egy vagyonos farmer egyetlen leánya, ki vejének hozományul egy átkozott centet sem adott. — Mindannak daczára is azonban, hogy az új pár teljesen szegényen került együvé, a nő ügyessége s a fiatal ügyvéd életrevalósága pár év leforgása alatt esinos kis vagyon birtokába juttatta őket, mely azonban egy szerencsétlen speculatio alatt teljesen eluszott, úgy hogy Mac Kinley kénytelen volt fukar apósa nevére chekket hamisítani. Az öreg farmer azonban ilyen dolgokban nem értette a tréfát s mihelyt rájött veje manipulációjára, elfogatta őt s Mac Kinleyt csak egy nagy befolyásu, hálás kliense közbenjárása útján tudott megszabadulni a reá váró 4 esztendei börtöntől. Mac Kinley ezután felesapott közgyűlési szónoknak s ettől kezdődik az ő karrierje. Rövid időn beválasztották a columbusi városi tanácsba, majd ügyésszé, végre Ohio állam kormányzójává lett. E diszes polezon érte őt a polgártársai legmegtisztelőbb bizalma, mely a 70 milliónyi lakossággal bíró E. Államok, elnöki székébe ülteté.

Mac Kinleynek két leánya is van, kik közül az egyik már jóval túl van a tavaszi virágzás első korszakán, mindazonáltal nagyon valószínű, hogy elnöki papája fog az ő számára férjet keríthetni.

A családban kétségtelenül legérdekesebb alak Mac Kinley mama, kit az egész Ohio államban e néven neveznek. 1809-ben született Ohioban s ámbár ma

van a kérdés élettani részével, a filosofusok most foglalkoznak lélektani oldalával. Ezen érdekes munka alapján csak néhány jellemző vonásokat akarok fölhozni.

A leggyakoribb és legterjedtebb akár egyénekénél, akár egész fajoknál a szokások átöröklése. Nem azokat értjük, melyeket a gyermek atyjától elles, átvesz, hanem azokat, melyeket öntudatlanul használ, melyek vele születnek. Darwin közöl egy érdekes megfigyelést, mely három emberöltön át volt észlelhető és minthogy mély alvás között jelentkezett nem származhatott utánzásból. Egy emberről volt szó, a ki mihelyt ágyában hanyatt fekve mélyen elaludt, fölemelte karját, azt lassan homlokáig vitte, azután egy rándítással úgy leeresztette, hogy orra tövére csapódott. Ugyanezen jelenség mutatkozott fiánál, a ki ép úgy mint apja jobb kezét használta és így volt észlelhető unokájánál is.

De sokkal érdekesebbek a lelki tulajdonságok átöröklése. Az emlékező tehetség gyöngesége még visszavezethető phisiológiai okokra, de bámulatos az erős emlékező tehetség átöröklése. A két római böles Seneca és fia egyaránt híresek voltak bámulatos emlékező tehetségükről. Az apa, Marcus Seneca 200 szót tudott egyszeri hallásra ugyanazon sorrendben ismételni és ugyanezen tehet-

ség nyilvánult fiánál Lucius Aeneus *Senekánál*.

A legérdekesebb példákat mutatja az értelem átöröklése. Ennek egyszerű magyarázata, hogy az értelem szerve az agy, mely ép úgy átöröklhető, mint minden más szerv s akár a gyomor, a sziv, a tüdő. Bizonyos tehát, hogy az agygyal együtt az értelem is átöröklhető. Számatalan példát találunk erre, — ha az értelem egyes funkcióit tekintjük. A képzelem vagy phantázia átöröklésére legeklatánsabb példákat tudunk a művészet történelméből. A művészetek egyes ágai, melyek többnyire a phantasián alapulnak, egész családokra mennek át, innét a gyakori költő, festő és zenész családok. Bach Sebestyén családjában a zenei tehetség átöröklése nyolcz emberöltön át mutatható ki. Kezdődik 1550 körül ősapjuknál Bach Vida pozsonyi pékmesternél a kikben a zene és dal iránti érzék különösen nyilvánult és 1800 körül halt ki a művész család, még pedig az utolsó tag nagy nyomorban. A zeneirodalom összesen 29 kiváló zeneművészt ismer ezen családból. Ugyanily példák vannak a Mendelsohn, Beethoven, Mozart családokban és hogy hazai példákat is említsünk a hazai zene, költő és író családok köréből fölemlíthetjük az Erkel családot, a Teleki grófokat, a Kisfaludiakat, ugy a tudomány köréből a Pulszky családot.

Érdekes és tanulságos az érzelmek

és különösen a szenvedélyek átöröklése is. Csak rámutatok az alkoholizmus pusztításaira, a játék szenvedélyre vagy akár a korunkban annyira elnarapódzott lopási, gyujtogatási és a rombolási mániákra.

Nem terjeszkedhetem bővebben mind ezen érdekes jelenségekre, kétségtelen tény, hogy az ember már születésénél hoz magával bizonyos átöröklött lelki tulajdonságokat. A kérdés most már az, mit tehet ezekkel szemben a nevelés, képes-e a veleszületett hajlamokat leküzdeni és a természet adta embert átalakítani? A természettel szemben mit tehet az említett második tényező: a nevelés?

A szakírók véleményei a nevelés hatalmára nézve nagyon eltérők. A híres angol paedagogus Loeke szerint: száz ember közül több mint kilencvenet az oktatás, nevelés teszi a társadalom jó vagy rossz, hasznos vagy káros tagjává, egyedül az oktatástól függ a köztük észlelhető nagy különbség. De még szélsőbb egy másik szakírónak a véleménye, mely szerint az emberek egyenlőknek és egyenlő képességekkel születnek és csak a nevelés teszi a különbséget. Szerény véleményem szerint egyedül a nevelésnek ily hatása nem lehet. A mindennapi példák ellenkezőket bizonyítanak.

(Vége köv.)

87-ik születés napját ünnepli, mégis oly mozgékony, oly fáradhatlan, mintha „csak“ 50—60 éves volna és magas életkorát pusztán az arezát fölszántó mély barázdák árulják el. Visszaemlékezése tiszta, léptei biztosak és kézszeritása oly erős, akár csak egy munkás farmeré. Szívjósága, nemes lelkuete, példabeszéd szerű, buzgó vallásossága annyira szretetreméltóvá és népszerűvé tették egyéniségét, hogy e tiszteletreméltó hölgyet mindenki csak úgy szólítja: „*Me Kinley mamánk*“. Vajjon lesz-e oly boldog a „fehér ház“ palotájában, mint volt az ő kicsiny cantoni faházikójában?!

Táviratok.

— *A Debreczeni Ellenőr* saját tudósítójától. —

A képviselőház ülése.

Budapest, január 27. A képviselőház mai ülésében a napirend előtt *Holló* Lajos szólalt fel s tiltakozott *Gajáry* Ödön azon szavai ellen, a melyek szerint azon eljárása, mikor ő lapjában okmányokat publikált, azonos volna a miniszterelnök eljárásával. Az magánlevél volt, mégis elítélték érte.

Gajáry Ödön hangsúlyozza, hogy *Hollót* rágalmozásért elítélték. *Blaskovits* levele magán irat, de közérdekű volt.

A költségvetéshez *Mócsy* Antal néppárti szólott.

Ruffy Pál elfogadja a költségvetést és szól a közigazgatás államosításáról, a szegényügy és a lakásügy rendezéséről.

Wahrman René válópöre.

Budapest, január 27. A Wahrman René és férje Krausz Izidor között folyó válópörben ma hirdették ki a másodfoku ítéletet. A kir. tábla megerősítette a törvényszék ítéletét, mely szerint az a házaseleket elválasztotta s a gyermekeket anyjuknak ítélte oda.

A kiszabadult fegyencz újabb büne.

Budapest január 27. Alsó-kubinról táviratozzák, hogy Rácskai Ferencz, a lipótvári fegyházból nem régiben kiszabadult hirhedt betörő újabb gazzettet követett el. Feiner. a.-kubini gabonakereskedőtől ugyanis nagyobb összegű váltókat lopott el s a váltókat az illető adósoknak eladta. A csendőrség már elfogta a gazzt.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 óraker csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A Gönczy-egyesület „Gtthon“-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknel jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 óraker, ünnepnapokon d. e. 11 óraker.

Famunkatanítás. A kézügyesítő egyesület főreáliskolai műhelyében d. u. 2—4 óráig Kedden előkészítő csoport. Szerdán és pénteken haladó csoport.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az igtató, kiadó-hivatal s az irattárfeltek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A debreczeni kir. járásbírószág szóbeli kéréseket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Időjárás.

A központi meteorologiai intézetnek Debreczenbe küldött jelentése szerint a következő időjárás várható:

— Január 27. —

— Változó felhőzet. — Fagypontr körüli hőmérséklet. — Helyenkint csapadék. — Szeles. —

— **Városi közgyűlés.** Debreczen város törvényhatósági bizottsága holnap délelőtt 9 óraker gróf *Degenfeld* József főispán elnöklete alatt rendes közgyűlést tart, amely a városi szervezés újraalakítása óta az első közgyűlés. A közgyűlésnek számos, igen érdekes tárgya lesz.

— **Bizottsági tagok igazolása.** A városi bíráló választmány gróf *Degenfeld* József főispán elnöklete alatt tegnap délután tartott ülésében végleg igazolta a múlt évi december 23-án megválasztott bizottságitagokat, elutasítván a dr. *Freund* Jenő és dr. *Burger* Péter választása ellen beadott felebbezést. Ez áltel a választott bizottsági tagok névjegyzéke érvényesen meg van állapítva.

— **Változások a városi képviselők névsorában.** A pót-virilisták mindjárt az év elején tömegesen jutnak be a rendes tagok sorába s ez áltel a közgyűlési terem zöld asztalai mellé. *Simonffy* Imre polgármester már a holnapi közgyűlésre 9 póttagot hívott be, a virilisták névsorában halálozás és lemondás következtében megüresedett helyekre. Ugyanis a városi tisztviselők közül azok, a kik adójuk alapján is felváltak véve a közgyűlési tagok sorába, virilista jogokról lemondva, mint tisztviselők kívánnak szerepelni a közgyűléseken. Ezek: *Simonffy* Imre polgármester, *Komlóssy* Arthur főjegyyő, *Boczkó* Sámuel rendőr főkapitány, *Vécsey* Imre és *Hajdu* Gyula tanácsnokok, *Mihalovics* István, *Paksy* Imre és *Ménes* András pót-virilisták a választás áltel nyert jogon óhajtták gyakorolni a város atyaságot; *Polgári* András legtöbb adót fizető pedig meghalt. Az elsorolt urak helyére tehát a következő póttagok hivattak be: *Harsányi* István, *Harsányi* János gazdálkodók, *Horváth* János építőmester, *Nánássy* László közjegyző, *Bauer* Ignác gyáros, *Muraközy* László gyógyszerész, *Szabó* Mihály hentes *Balogh* Péter és *Várad* *Szabó* Miklós gazdálkodók.

Főreáliskola-e vagy főgimnázium?

A holnapi közgyűlés tárgysorozatában szerepel *Joó* István és társai bizottsági tagok ismeretes indítványa az állami főreáliskolának főgimnáziummá alakítása iránt. A tanács — a jog- és pénzügyi bizottsággal egyetértve — nagyon helyesen — szakkérfiakból alakítandó bizottság véleményét kívánja meghallgatni, mielőtt a közgyűlés érdemileg tárgyalná ez indit-

ványt. E végből a tanács tanügyi szakkérfiakból tiz tagu küldöttség összehívását javasolja a polgármester, akadályoztatása esetén a főjegyző elnöklete alatt. A bizottság előadójaul pedig *Ronesik* Lajos kultur-tanácsnok szerepelne.

— **A hírlapírók színházi estélye.** A vidéki hírlapírók szövetségének debreczeni helyi bizottsága tegnap délután ifj. *Gily* Ede elnöklete alatt ülést tartott amelyen jelenvolt *Komjáthy* János szinigazgató is. Az ülés tudomásul vette az elnöknek a színházi est előkészítéséről szóló jelentéseit, majd elfogadta a sajtószabadság című tablónak *Komjáthy* áltel készített és előterjesztett remek tervét. Holnap délután 3 óraker lesz a szinpadon az első próba, amelyen való megjelenésre a közreműködésre felkért hölgyeket és urakat ismételtlen meghívja az elnökség.

— **A debreczen-nagyvárad** villamos vonat ügyében kisaári *Kiss* Ferencz ügyvéd a városi hatóságnál lépéseket tett az iránt, hogy előmunkálati engedély a város területére is adassék meg. A villamosvasut-részvénytársaság terve az, hogy a Szent-László-térről inditanának minden órában egy vonatot, s ugyanitt lenne a főlerakodóhely s főállomás. Ezen célra bizonyos területet kérnek a várostól, s az előmunkálati engedélyt, hogy a vashidon keresztül a Bazárszoroson át a vasuti főállomásig vezethessék a villamos vasutat, ahol a fővonalhoz csatlakoznék. Ily módon a vasutit való közlekedés kérdése is meg lenne oldva, később pedig a hálózat kiterjesztésével a városi villamos vasut ügye is. A terv kedvező fogadtatásra és kellő támogatásra talált a városnál.

— **Uj szabályrendeletek.** Az orfeumokat és egyéb lármás látványosságokat, a kóborgó kutyákat és a vidéken ölt disznók husának behozatalát szándékozik megrendszabályozni a holnapi közgyűlés elé terjesztendő három szabályrendeleti javaslat. A nyilvános vigalmak, mutatványok és előadások tartásáról szóló javaslatban örömmel üdvözljük a 3. §-t melynek éle a német zengerájok ellen irányul. Csak-hogy szeretnénk határozottabb formában kifejezni a tilalmat. Mert a mostani szöveg: „az engedely rendszerint magyar nyelvű előadásokra adható“ nyitott ajtót hágy az orfeumi német Muzsának és erkölestelen-ségeknél. Tessék ép olyan félre nem magyarázható módon, ahogy az utczázó és házaló kintornázás eltiltatik, kimondani, hogy daltársulatoknak német nyelvű előadásokat tartani nem szabad. A javaslat a helybeli közművelődési és jótékonyezélü egyletek áltel rendezett előadásokat és vigalmakat a multságokra és előadásokra kiszabott engedely-dijak fizetése alul felmenti. Az ebtartási szabályrendelet készítésével olyan köteleltséget ró le a nemes város a közegészségügyi törvények iránt, melylyel már tiz év óta tartozik. De utóvégre is nem lehetett adinfinitumkerülgetni a kutyák megadóztatását. A javaslat lehetőleg a miniszter kívánsága szerint van kidolgozva. A város belső és külső területén, a nyáj őrző ebeknek és a külsőségeken lévő gazdaságok mindenikében adómentesen tartható egy kutya kivételével, minden kutya egy éves korától kezdve adó alá esik. A városban minden kutyától 50 krt, a tanyákon lévő második kutyától 25 krt, minden további kutyától a külterületen

is 50 krt kell fizetni. A kutyák között minden évben népszámlálást tartanak; az így összeírt kutyákat pléh, vagy bádóg védőjeggyel kell ellátni, mely az adó-ügyszámlánál váltható. Az ebadóból befolyt összegek állategészségügyi, állattenyésztési, közegészségügyi czélokra fordítatnak. A harmadik szabályrendelet a fogyasztó közönség érdekeit a közegészségügyi követelményekkel egyeztetni össe. Az első §. így szól: „Vidékről a hus behozható és az — valamint a helybeliek által nem iparszerűleg vágott állat hús a szabályszerű helypénz befizetése és az egészségügyi törvények, szabályok és ezen rendeletben foglaltak pontos betartása mellett a piacon erre kijelölt helyen elárúsítható.”

— **Jóváhagyott városi segély.** A helybeli kézügyesítő egyesület részére a városi közgyűlés által megszavazott 100 frt. segélyt a belügyminiszter jóváhagyta.

— **Oláhországi magyarok elnyomtatása.** A mi kedves oláh testvéreink tele lármázzák az egész világot hazugságaikkal, hogy milyen kegyetlenül elnyomják az ő nyelvöket, műveltségöket, boldogulásukat a zsarnok barbár magyarok. És versenyt fujnak velök havaselvei fajrokonai. Pedig soha senkire jobban rá nem illett az a velős magyar közmondás: Más szemében a szálkát megleli, magáéban a gerendát feledi. Nem először hallunk, olvasunk Romániába szakadt magyar honfitársaink otromba elnyomtatásáról, arról az igazán önző és illiberalis sovinizmusról, a melylyel a gögös bojárok minden idegent, minden bevándorolt lakosát Romániának, „rómaivá” igyekszének átváltoztatni. Ez ellen a román szabadság ellen panaszkodik szomorúan, sirva a Duna melletti Brailába települt magyar református véreinknek lelkiyásztora Nagy Sándor esdeklő levelében, a melyet Debreczen városához küldött könyörületos segedelemért. A brailai református magyarok, hogy édes anyanyelvöket gyermekeikre örökségül hagyassák, sok nagy fáradtsággal és áldozattal magyar iskolát állítottak. Ámde rosz szemmel nézi az oláh kormány a népes kálvinista magyar iskolát s mindenféle körmönfont eszközökkel igyekszik megsemmisíteni a magyarság eme palánta ágját. Brailai atyánkfiai hozánk intézik esdeklő szavukat, hogy ne hagyjuk el őket szorongó állapotjukban, hanem segítenénk meg bármi csekély adománynyal. Mert erősebb testvéreik támogatása erősíteni fogja ő bennök is az ellenállást elnyomóikkal szemben. A tanács bizonyosan nem fogja be füleit az esdeklő szóra. A mint a krajovai katolikus magyarok segély kérését is meghallgatta.

— **A második segédtszít.** A honvédelmi miniszter elrendelte, hogy a honvédkerületi parancsnokok mellett a segédtszítteken kívül még egy-egy helyettes segédtszítet is osszának be, hogy háboru esetén a fontosabb teendők végzésében segédkezzenek. A helyettes segédtszítetek egytől-egyig a vezérkari iskolát végzettek közül kerülnek ki.

— **Nyiregyháza — önálló város.** Fericska Kálmán országgyűlési képviselő és Benes László polgármester vezetése alatt Nyiregyháza képviselőtestületének tizen-

kilenc tagja tegnap Budapestre utazott, hogy Nyiregyháza önkormányzatának ügyét Perczel Dezső belügyminiszterrel megbeszéljék.

— **A honvédség köréből.** A honvédelmi miniszter Rottler József debreczeni 2. honvédhuzár-ezredbeli tart. hadnagynak leköszönését elfogadta.

— **A tavaszi nagyvásár ideje.** Városunk tanácsának ismeretes feliratára melyben a keresztyén és zsidó husvét ünnepekkel össeeső tavaszi országos vásár idejének megváltoztatását kéri, a kereskedelemügyi miniszter tegnap jött leiratával azt válaszolta, hogy a vásárnak másnapokra való áttevése ellen elvileg ninesen kifogása. De csak akkor nyilatkozhatik végérvényesen a kérelemre, ha a harmincz kilométernyi körzeten belől eső vásártartó községeknek, különösen Hadháznak és Böszörménynek a nyilatkozata is előtte fekszik. A tanács most tehát ezen vásáros helyek beleegyezését fogja ki kérni.

— **Kinevezés.** Puky Gyula a debreczeni itélőtábla elnöke Domokos Sándor végzett joghallgatót a debreczeni kir. tábla kerületébe segédbíjás joggyakornokká nevezte ki.

— **Szállítók figyelmébe.** A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur értesítése szerint a román egyedáruság vezérigazgatósága 365,000 darab juttatszák szállításának biztosítására f. é. márczius 9-ki lejáratall nyilvános árlejtést hirdet, melyre a feltételek ugy a kereskedelmi muzeum tudakozó irodájában, mint a budapesti kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők.

— **Földoldatt zárlat.** Nádudvar község a száj- és körömfájás miatt elrendelt zárlat alól földoldatott.

— **Az epreskerti tolvaj-tanyáról.** Ugy látszik nemcsak a fővárosnak, de Debreczennek is megvan a maga hivatásszerű csavargóinak, kapezabetyárjainak és apró tolvajainak rendes gyűlhelye. Ezelőtt a hatvan utcai szénraktárak, vagy a lovas laktanyák melletti trágya, alom-dombok szolgálták nekik télen kitűnő buvhelyekül, míg most, immár a fejlődés stádiumába lépve, egy-egy külső koresma ad nekik biztos, enyhe menhelyet. Ilyen többek között a Pavillon laktanya mögötti u. n. epreskerti koresma, a hol hébe-korba nagyon beválnék egy-egy razzia. Igazán mulattató dolog, a mit több tolvaj csavargó tegnap délelőtt a rendőrség előtt vallatás közben elmondott a notórius helyről. Hétfőn ugyanis két csavargó új fűrészeket akart eladni a kis-uj utczán egy Friedmann Jakab nevű asztalosnak, a ki vállatára fogta őket a fűrészeket illetőleg, mire a csavargók azt mondták, hogy a Sesztina Lajos üzletéből valók. Az asztalos elment velük oda s onnan a csavargók néhány percz mulva természetesen a rendőrség elé kerültek. Tegnap volt ez ügyben a kihallgatás a II. ker. kapitányságnál. Gáll János és Szőke Pál, a két fűrészárus, a következő érdekes dolgot mondták el. Több csavargó társukkal már huzamosabb idő óta tanyáznak az epres kertű koresmában. Január 24-én, vasárnap este körülbelül 7—8-an lehetnek ott, mikor megjelent köztük egy Szendrei István nevű csavargó. Először ivott, lerészegedett, aztán elaludt a földön. Volt nála több új fűrész lap, melyet a feje alá tett. — Szőke Pál csavargó, Dusa József, továbbá András, Sándor, Pista stb. neviük — nagy vidámságára kihuzta az alvó feje alól a fűrészeket s elhatározták közösen, hogy azokat értékesíteni fogják s a pénzen osztzkodnak. Hogy Szendreit lerázzák a

nyakukról, eselhez folyamodtak. Tudták, hogy Szendrei is lopta a fűrészeket, mint-hogy már a koresmárosnak is fűrész adott fizetéképen. Elfujták a lámpát, Gáll és Szőke kimentek az udvarra s egy-egy lapátot kötöttek az oldalukra, azután visszamentek a setét ivóba. Odabent nagy hangon kezdtek beszélni: Hol van az a Szendrei, a ki szőreszimát és fűrészeket lopott? Egyik csavargó megszólalt a setétben: Ott fekszik a földön. Gáll és társa felköltötték az alvót. Keményen rákiáltottak: Rendőrök vagyunk, gyere a város-házához; közben az oldalukon levő lapátokat zörgették. Szendrei gyanutlanul megindult velük. A Pavillon laktanya szögleténél aztán jól megdöngetve, ott hagyták a faképnél Szendreit s visszamentek a koresmába. Szendrei a vak sötétségben még akkor sem vette észre, hogy árendőrökkel volt dolga. Ő is visszament hát a koresmába, ahol a csavargó banda azzal fogadta: Hogy mert kend a rendőröktől elszökni? — Menjen innen, — bajba kever bennünket. Szendrei tehát elment s a tolvajok markukba röhögtek. Gáll és Szőke hétfőn értékesíteni akarták a fűrészeket. Őt darabot el is adtak 1 frt 20 krért, valami Darabont nevű embernek, de a kisuj-utczai asztalosnál rajtasztették. Azóta Szendreit is előkerítették, aki azt vallotta, hogy ő a fűrészeket találta. Mindannyian lopásért többször büntetve voltak. Az ügy már át van téve a kir. ügyészséghez.

— **Fegyház és zálogház.** Ez a két fogalom dominál ez idő szerint Hoffman Xavér lelkivilágában. Hoffman Xavér ugyanis mostanában szabadult ki a lepoglavai (Horvátország) fegyházból, ahol 8 esztendőt ült, több rendbeli csalás, lopás és más ilyen rendellenes dolgokért s alighogy szabadjára eresztették, ismét letért az egyenes utról. Pedig benőhetett volna már a feje lágya, amennyiben tul van a 60 esztendőn. Budapest felől érkezett ma reggel Debreczenbe, de a vasuti rendőrség ráismert a jó firmára s azonnal le tartóztatta. Sok zálogczédulát találtak nála, amelyek felől midőn kérdést intéztek hozzá, azt felelte: Valamihez csak kell fogni, nem halhatok éhen. Ez a zálogczédulákkal való „modus vivendi” pedig abban áll, hogy állítólag budapesti zálogházakba becsapott holmikról a zálogleveleket itt akarta eladogatni. A fővárosban ugyanis már annyi csalást követtek el ilyen zálogczédulákkal, hogy a rendőrség szigoruan eltiltotta az azokkal való házalást. Hogy a Hoffman zálogczédulái szintén nem igaz uton kerültek, bizonyítja a volt fegyencnek az az állítása, hogy a csomó zálogczédulát Budapesten ajándékba kapta. — A Hoffman élete különben ugyan viszontagságos volt. Középkanderzini (Silezia) illetőségű. Korábban Nagyváradon koresmai alkalmazott volt, majd ugyancsak ott a Follinusz-féle szintársulat színlapkihordóként működött, míg el nem csapták. Körülbelül 30—32 évet töltött eddig fogságban, tehát életének felét. A rendőrség nem is sokat teketóriázott vele, hanem 8 óra 25 perczkor a Miskolez felé induló vonattal továbbította a vén tolvajt, miután a kalauzok figyelmeztettek, hogy a miskolezi rendőrség figyelmét is hívják fel a firmára.

— **Ujabb szabadalmak.** A m. kir. szabadalmi hivatal a következő szabadalmak leírását és azok rajzait küldte meg: Készülék, folytonos cserző eljárás kivitelére. Eljárás cipő kenőcs előállítására. Ujtás növényi rost anyagok mer-czerizálásánál. Eljárás és készülék szénsav előállítására. Répa mag megvédése káros behatásokról, egyidejűleg trágya anyaggal való ellátása. Ellátás halak füstölésére. Kénsav töményítő berendezés. Biztonság.

készülék ajtóknál. Készülék acetylin gáz előállítására. Javitások zuzómalmokon átment gabona súlyának meghatározására szolgáló szerkezeteken. — Mosdóval egy butor darabbá egyesített éjjeli szekrény. Sajtoló lemezek stearin gyártásra és eljárás ezek előállítására. Javitott szerkezet patkóknak szögek nélkül való megerősítésére. Kábelek, horgony kötése függő hidaknál. Ujitások elektromos izzó lámpákon. Ujitások vasuti kocsik kapcsolásain. Ujitások függöny tartókon. Ujitások szétszedhető vashidakon. Eljárás photographiák színezésére és az erre szükséges készítmények előállítására. Biztonsági berendezések vasutak számára. Ujitás mesterséges fogsorok inylemezein. Rögzítő készülék lámpabél csavarok számára stb. Az érdeklődők ezen szabadalmi leírásokat a kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetik.

— **Tizes vadászat.** A vadász társulat tiz tagja 1897. január 28-án a Paczon vadászatot rendez. Gyűlély reggel 7 órakor a csösz háznál.

— **Rövid hírek.** **Hadványon** a napokban egy odaváló földműves agyonütötte a társát. **Szakálházán** **János** községi irnok nagyobb összeget sikkasztott és megszökött. **Jezevin** **Stefán** Jéfta feltékenységéből béresét, **Vuia** **Dimitriet** életveszélyesen megszurkálta. **S.-A. Ujhegyben** **Bernát** kir. táblai tanácselnök háza porig leégett. **Ugyanott** a múlt vasárnap verekedés közben **Kohut** **János** és **Mátyus** **János** odaváló legényeket életveszélyesen összeszurkálták. **Ugyanott** **Kavinczy** kör ezimen kultur-egyesület van alakulóban. **Bilédén** **Humma** **Miklós** másfél éves fia véletlenségből marólugót ivott és meghalt. **Szegeden** egy közhuszár a büntetés-től való félelmében a laktanyában szíven lötte magát. **Kecskemétszarkáson** **Bozsik** **Pál** ittas állapotban a koresmában egy eltört boros üveggel a karján levő ütérket teljesen át-metszette. Életben maradásához nincs remény. **Ugyanott** **Czáp** **János** 70 éves bányász a napokban dinamit patront gyújtott meg, a mely szétrobbant és Czapot megölte. **Szemlakon** egy veszett eb öt embert megmárt, kiket rögtön a fővárosba küldtek gyógykezelés végett. **Bácsföldváron** a Ferencz-esatornából **Szántó** **András** holtestét, négy héttel öngyilkossága után, a napokban fogták ki. **Gsanjaváron** a napokban egy nagyobb pénzhamisító bandát fogtak el a esendőriük. **Moholén** **Wolf** **Sándor** kereskedőlegény szerelmi bujában szíven lötte magát. **Alsóberken** **Marancsics** **Antal** pénteken reggel fölakasztotta magát.

x **Az idei farsangon** igen divatos művirág ruhadiszeket a legnagyobb választékban és legszebb kivitelben **Rieger** **Mór** budapesti művirágkereskedő (Szervita-tér 5.) szállítja a legjutányosabban.

Színház.

Pick-Steiner Soma hangversenye.

Pick-Heiner Soma magyar hegedűművésznek, **Joachim** egyik legjelesebb tanítványának tegnapi hangversenyére kevés közönség jelent meg a színházban, de akik ott voltak, elragadtatással hallgatták a fiatal művész fényes talentumának megnyilatkozását. A művész bravouros vonókezeléssel, bámulatos technikával és érzelmeteljeséggel játszik. Minden hangot, minden akkordot mélyen átérez s a zene érzésének a hatása kiül az arcára.

Vieniavszky **Legendáját**, **Hubai** **Helyre** **Katiját**, **Sarasate** **Faust** ábrándját, **Schubert** **Ave** **Máriáját** és **Sarasate** **Caprice** **Basquejét** adta elő a kiváló művész nagy hatással, zajos tapsokat aratva. Minden számát bravourosan játszotta, de különösen remekelt **Bethoven** két románczával, a **Faust** ábránddal, az **Ave** **Máriával** és **Hubay** magyar dalaival, amely utóbbiban a magyar művész nyilatkozott meg.

A hegedűművészt **Ligeti** **Géza** színházi karmester jelesül kísérte zongorán.

Hangverseny közben a kölesönként feleség című ötletes francia vigiátékkal mulattatta a társulat a közönséget. A vigi-

játékot **Komjáthy** (Angéla), **Komjáthy** (Gontrán), **Sziklay** (Rabatoul) **Benedek** (Rissolin), **Szabó** **Irma** (Edith) és **Vágó** (Beautiran) kiváló előadásban hozták színre.

* **A népszínház új igazgatója.** A budapesti népszínház sorsátognap dőlt el végképen, még pedig a fővárosi sajtó legnagyobb részének teljes megelégedésére. A tiz tagu népszínházi bizottság ugyanis **Kléh** **István** elnöklete alatt tegnapi ülésében **Evva** **Lajos** jelenlegi igazgató és **Zseny** **József** ajánlatának mellőzésével a népszínház bérletét ez év október elsejétől kezdve *egyhangu* határozattal **Porzolt** **Kálmánnak** adta. Szívesen üdvözik az új igazgatót a népszínház élén és szerencsét kívánnak a bizottság azon elhatározásához, hogy az **Evva**-féle regimét megbuktatta. Hjah semmi sem állandó a nap alatt.

A gazdasági egyesület keddi estéi.

I.

— Előadás a legolesőbb hajtóerőről. —

Debreczen, január 27.

A debreczeni gazdasági egyesület a legeslegkonzervatívabb ezivis előtt is a kétszerkettő bizonyosságával igyekszik megmutatni, hogy érdemes a tagok közé belépni azért a potom két forintos tagsági díjért.

Az argumentumok évszakonként váltakoznak, mint az időjárás meg a divat. Tavaszra kelvén, hol egy **Furioso**, hol egy **Bukkanel** avagy más hasonló klasszikus hangzású névvel diecskedő **Nonius** reményteljes szereplése bizonykodik az egyesület életre valósága mellett. — **Nyaratszaka** a legjobb járásu **Schutt**-**lewortokkal**, embert és lovat kimélő, napszámot és időt takarító gépeivel segít kikölesönözve a tagokon. Szőlőéréskor mintaszőlőtelepekre vezeti őket, a hol okulni épen oly kitünően lehet mint mulatni. A tél hosszú estői unalmasságának és egyhanguságának elűzésére pedig behozta a népszerű előadásokat. Mert hát a politikával teletömött újságok olvasását is megelégteli a magyar s a gazda ember mégse arra vagyon teremtve, hogy mindig csak azzal a gondolattal gyötörje magát: ugyan mit akar már tőlünk mindig áprilist mutogató télnek nevezett szakasza az esztendőnek.

A hasznos tanulságokat osztogató téli felolvasások sorozata tegnapi este kezdődött. Öt óra után 3 perczel megjelen tudósítónk alig kapott már helyet. Az első pillanatban mód nélkül megörült a hatalmas érdeklődésnek; de a mint sorban szemügyre vette a jelenlevőket, épen azokat nem találta ott, a kiknek javára rendeztetnek az előadások.

Az egyesület legösmeretebb tagjain, a vezetőkön kívül egy csapat uri ember ült a padsorokban, a kiknek vannak ugyan lapjaik a telekkönyvekben, de magok talán sohasem gazdálkodnak; mögöttük pedig a gazdasági tanintézet hallgatói sorakoztak, a kik az előadás témáját más alkalommal már nem csak hallgatták, hanem most kitünő, majd szekunda jegyet is kapnak belőle a tanár ur notizébe.

Hol maradtak a törzsökös polgárok? A debreczeni gazdaközönség zömét, erejét képező polgárok? Azok, a kik nem ok-

nélkül sóhajtoznak terheik könnyítése után? A kik legtöbb hasznát vehetnék a kipróbált találmányoknak és vivmányoknak, a melyeket a mezőgazdaság terén honosított meg az elsőretörő emberi szellem?

Általános a panasz, hogy a föld ma már nem jutalmazza hálásan a gazdát, a ki fáradságos verejtékkel turja. — Nem mondjuk, hogy minden panaszos elégtelenség megszűnnék, mihelyt mindenki alkalmazná a gyakorlati életben mindazt, amit az elméleti gazdaság tanít. Mihelyt minden földbirtokot szigoruan az okszerű gazdálkodás elvei szerint rendeznének be és szerelnének fel: de annyit joggal állíthatunk, hogy bármely gazda sokat segíthetne magán és több oka volna magát megelégedettnek mondani, ha több érdeklődéssel bírna a gazdálkodás terén felmerülő újítások és vivmányok iránt; ha megszivlelné és követné az afféle tanácsokat és példákat, amilyeneket — ne menjünk messze — a debreczeni gazdasági tanintézet körében hall és lát.

Szeretjük hinni, hogy a mindig jót akaró, a debreczeni gazdák boldogulását munkáló gazdasági egyesület keddi előadásai melyekre túlnyomólag a gazdasági tanintézet érdemes tanárai vállalkoztak szivességből, gazdálkodó polgártársaink fokozódó érdeklődésével fognak találkozni s hogy az ezeken elhintett magvak jó gyümölcsöket teremnek. Ugy legyen!

Az első előadásról tudósítónk még a következőket jegyezte fel:

Sporzon **Pál** a gazdasági géptan ifju tanára vállalkozott a gazdasági egyesület első népszerű előadásának megtartására. Beszöbőnek bevezető részében röviden körvonalozta e nyilvános magyarázások hasznos és szükséges voltát. Majd áttért szabad előadásának tulajdonképpeni tárgyára: a modern gazdaságokban nagy szerepet játszó *petroleum* motorok ismeretetésére. Efficéle gépeknek hiányát az okos és számító gazdák már régóta érezték. Most, hogy fel vannak találva és tökéletesítve vannak csakugyan jól beváltak a gyakorlati életben. E motorokat **Sporzon** a magyar eredetű **Bánki**-**Csonka**-féle gép rajzaival magyarázta meg hallgatóságának előtt.

Ördögös eszköz ez a petroleummal mozogató kis gép. Fél kiló petroleum benne elegendő egy órára és megfelel egy lóerőnek. Hat kilogramm petroleum tehát két lóerővel szolgál ki hatórái munkaidőt. És pedig minél komiszabb a petroleum, annál jobb ebbe a motorba. Tizenhat krajczáros a legajánlatosabb.

E motor fölénye akkor tűnik igazán ki, ha összehasonlítjuk: mennyi munkát képes egy óra alatt végezni a motor és egy két lóval forgatott járgány; ha látjuk azt a roppant különbséget, mely a napi kiadásoknál elérhető megtakarításokkal áll elő.

A járgány ára ugyan csak kétszáz forint, de két ló kell elibe, ami legkevesebb számításal 200 frtba kerül s 5-6 évnél tovább nem lehet dolgozni vele; míg a petroleum motor jó kezelés mellett tíz esztendeig használható. Igaz hogy az ára ezer forint.

Már most, ha egy évre 250 munkanapot veszünk fel, két lóra való takarimánykészítő járgánynál a befektetés amortizációja, napszámos fizetése, lovak élelmezése, olaj stb. szerek naponta 4 frt 90 kr, óránként 75 kr kiadást okoz; ellenben a két lóerejű petroleum motorral való dolgozás, amortizációt, petroleum-

mot, olajat, napszámot tekintetbe véve naponta összesen 1 frt 64 kr, óránként 28 kr kiadással jár. Vagyis csupán óránként 47 kr megtakarítás érhető el vele. Hogy ez így van, arról kiki saját szemével győződhetik meg a Pallagon, ahol eddig egész nap sem tudtak, járgánnyal elegendő takarmányt készíteni, míg most a petroleum motor egy óra alatt előállítja az egész napi szükségletet.

Ezeket a motorokat nemcsak takarmány készítésére hanem kisebb cséplőgépek hajtására is célszerűen lehet használni, amint erről a dunántúli kis gazdaságok tanuskodnak s a mint jövőre a gazdasági iskola Debreczenben is bemutatja.

Előadó a sokféle motorok közül a legjobbnak bizonyult Bánki Csonka-féle motort ajánlja a gazdáknak.

Az érdekes előadást élénken megélték.

CSARNOK.

A fekete-ruhás leány.

A Debreczeni Ellenőr részére angolból ford.

Fluck Jolán.

— (Folytatás.) —

Természetesen a Fford kisasszonyét, még pedig nem azét, akinek a nevét két f-fel és egy e-vel írják, válaszolá Despard elkéseredetten. Én most hallom először, hogy atyja gróf s a mi még rosszabb, hogy ő oly rengeteg gazdag.

— És mi rossz van mind ebben?

— Az, hogy ő megtagadta kérésemet, kétségbe vonta jellememet s egészen felháborodott viselkedésem felett. Én természetesen nem tudtam mire vélni szemrehányásait, de most már mindent értek...

Oh, minő kegyetlen bir lenni egy nő! Nem marad egyéb tenni valóm, minthogy Gertrudenak lelkére kössöm a hallgatást. Oh mennyire sajnállak szegény öcsém, — mondá Selbyné s szemei megteltek könnyel.

— Minő szivtelen teremtés lehet! és én még kedves, szelid leánynak tartottam őt. Olyan szomorúnak látszott mikor megtudta, hogy te rosszul lettél. Talán akkor már meg is bánta kegyetlenségét...

— Hagyd el Magda, szakítá félbe testvére beszédét Norreys. Ha szeretsz, ne említsd többé nevét. Az Englewoodné válszát majd megmutatod nekem. Még ma fogok neki írni. Azután pedig töröljük ki a mai napot életünkéből, ne beszéljünk többé róla, felejtsetd el gyónásomat, ugy-e édes testvérem megteszed kérésemet?

Magda elfordította fejét, hogy öcsese észre ne vegye megindultságát.

— Jól van, mondá, legyen ugy a mint te akarod, Oh de minő szeszélye ez a véletlennek! Te aki mindig kételkedtél a szerelem hatalmában, megszeretted őt, őt a szegény egyszerű leányt s most, mikor minden ily jó tordulatot venne, most nem lehet az egészből semmi. Pedig mily szép, mily nagyszerű lett volna!

— Igen, ugy-e mint a Burleigh lord története, csak hogy megfordított szereposztással? — Valóban szép idill ment füstbe!

— Despard kérlek, ne beszélj így, ki sem mondhatom mennyire fáj az nekem. Én az egészben csak Englewoodnéra vagyok dühös, miért nem szólt, miért alatomoskodott, nem volt neki arra semmi szüksége, ő az oka mindennek.

— Talán nincs tökéletesen igazad Magda, mondá Despard engesztelő hangon. Hisz magad mondtad, hogy az öreg Fford leánya gazdagságát titokban óhajtotta tartani.

— Megengedem, de Gertrude kivételt tehetett volna veled, ha már olyan nagyon szeret.

Despard komolyan, összevont szemöldökkel nézett maga elé. Selbyné azt hitte, hogy heves fejfájása gyöttri, pedig mi volt ez az ő nagy bajához képest? Egy kedves, piruló leányka tünt fel lelki szemei előtt s fülebe csengett a Gertrude szava: „Ha nem akar táncolni, legalább beszéljessen velem, mulattassa őt egy kissé”.

— Azt hiszem, mondá Despard némi szünet után, hogy Gertrude megtett mindent a mit tehetett, ő igaz, őszinte barátnő. De az ég szerelmére kérlek Magda, hagyjuk abba ezt a tárgyat. Még ma este írok Gertrudenak s az lesz a dráma utolsó felvonása.

Azonban sem az nap, sem pedig a következő napokon nem lett a levél írásból semmi.

Sok idő mult el, míg az, akit az Englewoodné válasza leginkább érdekelt, el tudta olvasni s megérteni azt. Despard a napszúrás s főképp idegeinek tulságos felizgatása folytán erős ideglázt kapott s napokig élet és halál közt lebegett. Selbyné egészen oda volt, éjjel-nappal ágya mellett ült s talán még többet szenvedett mint ő.

A rossz hír hamar szárnyra kél, mindenki csak Despardról beszélt nem győztek állapota felől tudakozódni s részvétüket nyilvánítani.

A fiatal ember erős természete végre legyőzte a bajt, Norreys meggyógyult.

Carteréknál nagy társaság volt egybe gyűlve, a vendégek már mind megjöttek, Southwoldék sem hiányoztak, csak Selbyné váratott magára. Nemsokára egy levél érkezett helyette, melyben elmaradását tudatta, öcsese betegségét hozván fel okul.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Uj dijszabás a debreczen-hajdunánási h. é. vasuton. A magy. kir. államas vasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint folyó évi márczius hó 1-től kezdve a debreczen-hajdunánási helyi érdekű vasuton zóna rendszerű személy és podgyászdíjszabás lép életbe melylyel az 1892. évi február hó 1-től érvényes hasonnevű dijszabás érvényen kívül helyeztetik.

Érték-tőzsde.

A debreczeni „közgazdasági bank részv. társaság” közlése. 1897. január hó 27-én.

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%	122.—	122.30
„ vasuti beruházási kót. 4%, %	123.50	124.50
„ koronajárdék 4%	99.50	100.—
„ regále vált. kót. 4%, %	100.75	101.75
Osztrák aranyjárdék 4%	123.50	124.—
Egységes államkötvény 4%, %	101.75	102.25
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	141.—	142.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	414.—	414.50
Osztrák hitelbank részvény	375.50	375.70
Magyaripar-és keresk. bank. r.	103.50	104.—

Sorsjegyek:

Magyarjelzálogbank 4%-os sorsj.	123.—	124.—
3-os „	103.50	104.50
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	116.75	117.75
Magyar vöröskereszt sorsjegy	10.80	11.30
Osztrák „	21.—	21.50
Olasz „	12.10	12.60
Bazilika sorsjegy	7.40	7.90
Jó-sziv „	3.80	4.20

Pénznekem:

Cs. és kir. arany	5.65	5.73
20 markás arany	11.74	11.78
20 frankos arany	9.51	9.55
1 Sovereigns	11.97	12.01
Debr. I-ső tkptr. 4%, %-os zl.	99.—	99.50

Budapesti gabona-tőzsde.

Budapest, január 26.

Buzát ma gyöngén kínáltak, a kereslet korlátolt volt. — Elkelt szilárd irányzat mellett 20.000 mm. teljes napi áron. Egyéb gabonaneműekben gyér forgalom, mellett az árak változatlanok maradtak.

Eladatott:

Buza. Tiszav.: 1000 mm. 80. kg. 8.75 frt. 100 mm. 70. kg. 8.60 frt. 1200 mm. 80. kg. 8.70 frton mind három hónapra.

Zab: 5.90—6.20.

Határidő-üzlet.

Az irányzat lanyha, később hanyatló volt, a forgalom korlátolt.

Hivatalos felmondások nem történtek.

Hivatalos zárófolyamok déli órákor. Az árfolyamjegyző-bizottság a következő hivatalos zárófolyamokat állapította meg:

Buza márcz.-ápr.-ra	1897	8.15—16
„ szept.-októberre	1897	7.58—60
„ május-juniusra		8.14—15.
Rozs „	1897	6.70—71
Tengeri máj.-jun.-ra	1897	3.96—3.99
Zab márcz.-ápr.-ra	1897	6.08—6.10
Repeze aug.-szept.	1897	11.20—30

Zárlat 4 óra 30 perczkor:

Buza 1897. tavaszra	8.14—8.15
Rozs 1897 „	6.78—6.79
Zab 1897 „	6.07—6.08
Tengeri 1897 máj.-jun.-ra	3.98—3.97
Repeze 1897 ősze	11.20—11.30

Sertéspiacz.

Budapest, január 26.

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) — krtól — krig., Öreg közép (páronkint 300—400 klgr sulyban) — krtól — krig. Fialat nehéz (páronkint 320 klgron felüli sulyban) — krtól — krig. Fialat közép (páronkint 251—320 klgr. sulyban) — krtól — krig. Fialat könnyű (páronkint 250 klgrig terjedő sulyban) — krtól — krig. **II. Magyar szedett:** Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) — krtól — krig. Közép (páronkint 220—280 klgr. sulyban) — krtól — krig. Könnyű (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) — krtól — krig. Sertéslétszám 1897. évi jan. hó 24-ik napján volt készletben 5795 darab. 1897. évi jan. hó 25-dik napjáig felhajtott 173 darab, 1897. jan. hó 24-dik napján elszállított 519 db. 1897. jan. hó 26-ik napjára maradt készletben 5419 db. — A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

Szerkesztői posta.

Z. V. (Debreczen.) Küldeményét köszönjük. Prózája, verse egyaránt bevált. Legközelebb, mihelyt terünk megengedi, sorát keritjük.

G. G. (Debreczen.) Szives készségét köszönjük s kérjük máskor is.

Karem (Debreczen.) Lakezimét még nem kaptuk meg. Legyen szives megküldeni, hogy a lapot megindítsuk.

M. P. (Debreczen.) A próba holnap délután 3 órákor lesz a szinpadon.

K. P. (Debreczen.) Neveletlen taeskökkel nem állunk szóba.

Debreczeni városi színház.

Folyószám 124. Bérlet 98. sz.

Csütörtökön, január 28-án, itt másodsor:

Az államtitkár ur.

Vigjáték 3 felvonásban, irta: Bisson.

Pénteken 1897. január hó 29-én, bérletszűnetben. Itt először:

Kurucz világ.

Dóczy József és Széll Kálmán eredeti operettje.

Bérkoosik díjszabályzata.

	Két lovas	Egy lovas
I. Napjármra:		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	3
Fél napra, reggeli 6 órától d. n. 1-ig, vagy d. n. 1-től esti 9 óráig	3	2
II. Órassámra.		
Fél órára	40	30
¾ órára	60	45
Egy egész órára	80	60
Minden következő órára	40	30
Az utolsó órán túl félórara v. kevesebb időre	20	15
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város sorompóin belül.	50	3
IV. Meghatározott járatok.		
Temetéseknél (valláskülönbség nélkül), ha a végtisztesség a templomban történik.		
A temetőbe ki és vissza	2	1 40
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	1 20	80
A színházba menet	60	40
A színházról jövet	80	60
Bármely vasúti indóház vagy raktárhoz nappal menet vagy jövet kézi táskával	50	30
Éjjel menet vagy jövet kézi táskával	80	60
A kocsis mellé elhelyezett minden darab málna után külön 10 kr. díj jár.		
A korcsolyázó, vagy csónakázó tóhoz, cukor-gyár, légszesz-gyár, kertészeti egyesület és gómalomhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és visszajövet egy órai várakozással	80	60
A nagyerdői fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	50	30
Menet és jövet egy órai várakozással	1	70
Minden következő órára	60	40
Külső barom- és lóvásártérre oda és vissza egy órai várakozással	1 20	90
Minden következő órára	40	30
Katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	60	30
Menet és visszajövet 1 órai várakozással	80	60
Minden további órára	40	30

A díjak reggeli 6 órától esti 9 óráig számítatnak.

Vasúti menetrend.

Érvényes 1896. október hó 1-től.
Egységes vasúti idő szerint.

Debreczenből indul:

	6. p.
Budapest felé (gyorsvonat)	reg. 8 40
Budapest - Nagyvárad felé	d. u. 12 30
Budapest - Nagyvárad felé	este 10 31
P.-Ladány - Nagyvárad felé	d. u. 3 48
P.-Ladányig (minden kedden)	déli 12 -
Csak P.-Ladányig vegyes vonat.	este 8 15
Szatmár - M.-Sziget felé	d. u. 4 07
Szatmár - M.-Sziget felé	este 8 -
Szatmár - M.-Sziget felé	éjjel 3 05
Csak Szatmárig	reg. 5 30
Miskolcz - Kassa felé	reg. 8 25
Miskolcz - Kassa felé	este 8 10
Szerencs-S.-A.-Ujhely-Kassa felé	d. u. 4 02
	reg. 5 28
H.-Büszörmény - Búd. (vásártérről)	reg. 5 51
Sz.-Mihály-felé (m. áll. v.-től)	d. u. 3 57
	d. u. 4 10
Füzes-Abony felé (m. áll. v.-től)	reg. 4 42
" " (vásártérről)	reg. 5 -
Ohat-Kócs-Polgár felé m. áll. v.-től	d. u. 4 12
" " (vásártérről)	d. u. 4 24
Derecske - Nagy-Léta felé	reg. 8 35
Derecske - Nagy-Léta felé	d. u. 4 17

*) P.-Ladánytól gyorsvonat.

Budapestre érkezik:

A reggel 8 ó. 40 p.-kor induló gyv.	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 36 p.-kor induló szv.	este	8 10
Az este 10 ó. 31 p.-kor induló szv.	reg.	5 45

Budapestről Debreczenbe indul:

A délután 3. ó. 47 p.-kor érkező szv.	reg.	9 40
Az este 7 ó. 09 p.-kor érkező gyv.	d. u.	2 15
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező szv.	este	7 05
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező szv. P.-Ladányig gyv. átszállással	este	9 15

Debreczenbe érkeznek:

Budapest - Nagyvárad felől	d. u.	8 47
Budapest - Nagyvárad felől gy.-v.	este	7 09
Budapest - Nagyvárad felől	éjjel	2 40
Nagyvárad P.-Ladány felől	reg.	7 40
Csak P.-Ladánytól	reg.	5 12
M.-Sziget - Szatmár felől	reg.	7 50
M.-Sziget - Szatmár felől	d. u.	12 18
M.-Sziget - Szatmár felől	este	10 16
Csak Szatmárról	este	6 58
Kassa - Miskolcz felől	reg.	8 07
Kassa-S.-A.-Ujhely-Szerencs felől	déli	12 21

Kiadó és laptulajdonos:

"Csokonai" nyomda és kiadó részvénytársaság.
Felelős szerkesztő: Ifj. Gily Ede.

Üzletmegnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy f. évi február hó 15-én Nagy-Hatvan-utczán 1093/94. szám alatt Biguio János ur házában, dusan felszerelt

üveg-, tükör-, porcellán-, majolika-, kőedény- és lámparaktárt

nyitok, melyre a n. é. közönség b. figyelmét tisztelettel felhívom.

Ünnepi alkalmakra, u. m. lakadalmak-társas ebédek- és vacsorákra edényeket, evő-étközöket, tálcákat, valamint aszt-lovak is mérsékelt díj mellett adok kölcsönhasználatra.

Képeket készítek, új épületek üvegezését és egyes tabak bevágását a legjutányosabb áron vállalom el.

Nagyraktárt tartok minden e szakmába vágó cikkekben, jó minőségben olcsó áron.

A n. é. közönség b. bizodalmaiba ajánlom új üzletemet és pártfogásért esedezve vagyok

78-2-1 teljes tisztelettel

Karacs Imre neje.

A Nagyerdő alatt, még a sétakertben szállótelepítésre igen alkalmas 3 holdnyi pusztta terület ELADÓ.

Értekezhetni: Budaházy Albertnél
Kádas-utca 1880. sz. a. 42-10 6

!! Nincs többé köhögés !!
Tüdő- és gégebajban szenvedők részére.
Med. univ. Dr. FÁYKISS KÁROLY.
Szepesi kárpáti gyógyfű-kivonata

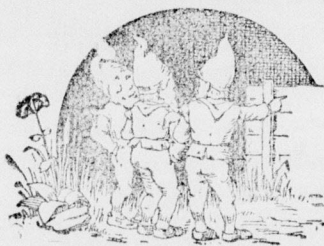
1 üveg 75 kr., czukorkák egy doboz 35 kr., thea 1 csomag 50 kr., e y kis próbacso mag 25 kr., 30 év óta a legjobb sikerrel használtatik köhögés, rekedtség, hurut, hőkhurut, influenza lélegzési akadályoknál, oldalszurásnál, tüdőgyv adásnál és idült hörghuru nál.

!! Nincs többé fejfájás !!

Dr. GÖTZ
Migrainepora

25 év óta agyoldatu, deges, rheumazerű, sőt gyomorból származó fejfájás ellen a legjobb sikerrel használtott, mit több ezerre menő közönségy nyilvánítság bizonyít. — Utolsó időben a madridi udvar és Baross Gáborné ő exccellenziája feltűnő eredménnyel használta.

Kapható Keller Te tvé-ek a „Nagy Kristóf”-hoz omlizott gyógytáraban. Budapest, IV. ker., Kristóftér 2. szám, Vaczi-utca és Kristóftér sarkán.
22-12-11

Hatásos reklámtáblákat

arany vagy ezüst préseléssel;

gyönyörű kivitelű színes rajzokkal ellátott

Üzleti reklámkártyákat

tetszés szerinti szöveggel;

Raktári nyomtatványokat;

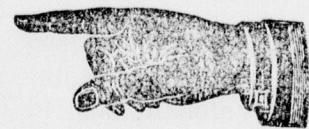
erős vászonkötésű

Bevásárlási könyvecskéket

* olcsóbban mint bárhol *

CSOKONAI
nyomda- és kiadó részv.-társaság
Debreczenben.

ajánl

Mű- és Könyvnyomaa

Hirlapkiadó-vállalat

Diszmű-könyvkötészet